

УДК [655.11+093+008](476)

А. А. Суша

500-годдзе беларускага кнігадрукавання як фактар развіцця айчынай культуры

Артыкул прысвечаны важным падзеям у гісторыі беларускай культуры: 40-годдзю БДУКМ, 85-гадоваму юбілею з дня нараджэння А. Петрашкевіча, 525-годдзю з дня нараджэння Ф. Скарыны і 500-годдзю беларускага кнігадрукавання. Разглядаецца гісторыя святкавання юбілеяў беларускага кнігадрукавання, аналізуецца праца па пошуку і вяртанню спадчыны пачынальнікаў беларускай кніжнай культуры ў дзяржаўныя бібліятэчныя зборы Беларусі.

Сёлета Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў адзначае свой 40-гадовы юбілей. Афіцыйная інтэрнэт-старонка ўніверсітэта сведчыць: «У 1975 г., сярод прыватных домаў, вузенькіх вуліц, садоў і агародаў на месцы былой сажалкі паўстаў сучасны васьміпавярховы будынак. 1 верасня 1975 г., у адпаведнасці з пастановай Савета Міністраў БССР, на базе бібліятэчнага факультэта Мінскага дзяржаўнага педагогічнага інстытута імя А. М. Горкага і аддзялення культурна-асветніцкай работы Беларускага тэатральна-мастацкага інстытута, створаны Мінскі інстытут культуры. Першым рэктарам быў прызначаны вядомы беларускі драматург Аляксандр Лявонцьеў Пётрашкевіч» [2].

Кім жа быў першы рэктар вядучай вышэйшай навучальнай установы ў сферы культуры ў нашай краіне. Аляксандр Пётрашкевіч вядомы як гісторык, энцыклапедыст, драматург, сцэнарыст і пастаноўшчык, заслужаны дзеяч культуры Беларусі, лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі¹. Сёлета адзначаецца 85-гадовы юбілей з дня яго нараджэння. Гэта другі юбілей, пра які ідзе гаворка ў гэтым артыкуле.

Пры ўсёй шматбаковасці сваёй дзейнасці Аляксандр Пётрашкевіч вядомы большасцю сучаснікаў як аўтар двух драматычных твораў, аб'яднаных агульнай тэмай і адным галоўным героем –

Аляксандр Аляксандравіч Суша

Кандыдат культуралогіі, намеснік дырэктара Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі, старшыня Міжнароднай асацыяцыі беларусістаў

¹ Аляксандр Пётрашкевіч // Гісторыя беларускай літаратуры XX стагоддзя : у 4 т. / рэдкал.: У. В. Гніламедаў [і інш.]. – Мінск, 2002. – Т. 4, кн. 2. – С. 336–351 ; Драбень Ф. В. Асэнсаванне гісторыі народа ў драматургіі Аляся Пётрашкевіча // Роднае слова. – 2009. – № 7. – С. 35–37 ; Семенякоў В. Пётрашкевіч Аляксандр // Энцыклапедыя гісторыі Беларусі : у 6 т. – Мінск, 1999. – Т. 5. – С. 486.

І. Алясь Петрашкевіч – першы рэктар Мінскага інстытута культуры

Францыскам Скарынам: п'есы «Напісанае застаецца» (1978, пастаўлена ў 1979) [6] і «Прарок для Айчыны» (1990) [3, с. 73–147].

Як адзначае Пятро Васючэнка, «выбар дзеючых асоб адпавядаў адной з задач твора: увасобіць на сцэне велічную постаць Скарыны, падкрэсліць з дапамогай драматургічных сродкаў значнасць пачынанняў гэтага вялікага дзеяча... П'еса «Напісанае застаецца» – у многім твор палемічны, з прыкметамі «п'есы-дыскусіі». Скарына не проста паказваецца ў атачэнні славытых сучаснікаў – ён абмяркоўвае з імі актуальныя навуковыя, рэлігійныя, свецкія пытанні свайго часу. Трэба сказаць, што аўтар аддае перавагу свайму персанажу, калі ён палемізуе з заснавальнікам Рэфармацыі Марцінам Лютэрам... Драма «Прарок для Айчыны» Аляся Петрашкевіча... прысвечана віленскаму перыяду жыцця першадрукара... П'еса А. Петрашкевіча ўжо сваёй назвай дэкларуе адвечнае пытанне: чаму не шануюцца прарокі ў сваёй Айчыне? Чаму ў людзей таленавітых заўсёды ворагаў больш, чым сяброў? Талент, як высвятляецца, няздатны сам сябе абараніць. Ён патрабуе разумення і падтрымкі як сучаснікаў, так і нашчадкаў. Людзі павінны быць падрыхтаваныя для таго, каб прыняць гэты Божы дар» [1, с. 58–59].

Апошняя з названых п'ес была напісана да 500-годдзя з дня нараджэння «волата беларускага Адраджэння» Францыска Скарыны, які адзначаўся ў 1990 г. І гэта ўжо трэці юбілей. Чацвёрты ж юбілей, што сімвалічна, таксама, як і першыя два, адзначаецца сёлета – 525-годдзе Ф. Скарыны.

Пералік юбілеяў хацелася б працягнуць яшчэ адной датай, якая чакае нас у самым бліжэйшым часе – 500-годдзем беларускага і ўсходнеславянскага кнігадрукавання.

Гэты юбілей наша краіна будзе адзначаць у 2017 г. – праз паўтысячагоддзе пасля таго, як Францыск Скарына з Полацка надрукаваў першую беларускую кнігу. Выдатны дзеяч беларускай культуры эпохі Адраджэння здолеў праявіць сябе як першадрукар, выдавец, рэдактар і перакладчык біблейскіх зводаў, аўтар арыгінальных прадмоў і каментарыяў да кніг Святога Пісання і іншых выданняў, унёс неацэнны ўклад у многія сферы мастацкай і навуковай творчасці. У яго дзейнасці ярка адбіліся гуманістычныя, асветніцкія і дэмакратычныя тэндэнцыі, павевы еўрапейскага Адраджэння, культурныя сувязі з Расіяй, Украінай і іншымі краінамі. Францыск Скарына, які стаяў ля вытокаў нацыянальнай беларускай культуры, з'яўляецца яе сімвалам.

Веліч асобы Ф. Скарыны бачылі многія нашы папярэднікі, таму святкаванне юбілеяў беларускага кнігадрукавання ўжо мае сваю гісторыю. У прыватнасці, кіраўнікі яшчэ зусім маладой Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі ў свой час прынялі рашэнне аб святкаванні на самым высокім дзяржаўным узроўні 400-гадовага юбілею беларускага кнігадрукавання. У 1925 г. прайшлі шматлікія мерапрыемствы ў розных гарадах Беларусі, прычым іх статус быў настолькі высокім, што нават святкаванне сямігоддзя Кастрычніцкай рэвалюцыі прайшло ў рамках юбілею айчыннага кнігадрукавання. За адпраўную кропку для святкавання юбілею быў абраны 1525 г. – калі выйшла першае дакладна датаванае выданне на беларускіх этнічных землях – «Апостал» Ф. Скарыны. Адзначаць юбілей у 1917 г. – праз 400 гадоў пасля выхаду першых пражскіх выданняў Ф. Скарыны – не дазвалялі падзеі Першай сусветнай вайны і рускіх рэвалюцый, а пра час выхаду «Малой падарожнай кніжкі» ў тыя гады дакладных звестак не было, і нават лічылася, што яна выйшла пазней, чым «Апостал» [7].

Таму менавіта ў 1925 г. адбыліся асноўныя святочныя мерапрыемствы. Да юбілею былі прымеркаваны два фундаментальныя выданні па гісторыі беларускай кнігі, якія з'яўляюцца непераўзыходнымі дагэтуль. Першае з іх было падрыхтавана па даручэнні Савета Народных Камісараў БССР Інстытутам беларускай культуры і выйшла ў 1926 г. пад назвай «Чатырохсотлеце беларускага друку» [8] і ўключала шэраг вельмі глыбокіх даследаванняў па гісторыі беларускага кнігадрукавання ў кантэксце айчыннай і агульнаеўрапейскай культуры. Другое выданне пабачыла свет у тым жа годзе ў Коўне (Каўнасе) пад назваю «Гісторыя беларускай (крыўскай) кнігі» [4] (нядаўна перавыдадзена факсімільна [5]). Гэта фундаментальнае выданне сабрала звесткі пра большасць вядомых на той час помнікаў беларускага пісьменства, напісаных кірылічным алфавітам у XI–XVIII стст.

2. Юбілейнае выданне зборніка «Чатырохсотлеце Беларускага друку», выпушчанага Інстытутам Беларускай культуры ў 1926 г.

Вельмі пышна і пафасна адзначаўся таксама юбілей 450-годдзя беларускага кнігадрукавання ў 1967 г. Вялікія святочныя мерапрыемствы прайшлі ў Мінску (найперш у Акадэміі навук БССР) і ў Полацку.

Праведзенае ў 1989–1991 гг. святкаванне 500-годдзя з дня нараджэння Ф. Скарыны стала выключнай падзеяй у культурным жыцці Беларусі, надало моцны штуршок яго далейшаму развіццю. Адбыліся шматлікія канферэнцыі, выйшлі з друку шматлікія навуковыя і папулярныя працы², факсімільна перавыдадзены пражскія выданні Ф. Скарыны³, былі ўсталяваны помнікі і мемарыяльныя шыльды, праведзены сотні мерапрыемстваў ва ўсіх куточках Беларусі і за мяжой. Можна выказаць меркаванне, што дзякуючы таму юбілею Беларусь (тады яшчэ БССР) здолела паўнацэнна і шырока заявіць пра сябе як краіну з развітой культурай, чым абгрунтавала права краінай звацца (яшчэ не маючы на той час уласнай міжнароднай палітыкі).

² Гравюры Францыска Скарыны = Гравюры Францыска Скорины = Francisk Scorina's engravings : альбом / аўт. тэксту і склад. Л. Ц. Баразна ; навук. рэд. А. І. Жураўскі, П. В. Масленікаў, Г. В. Штыхаў ; прадм. В. Ф. Шматава. – Мінск : Беларусь, 1990. – 190 с. ; *Дварчанін І. Францішак Скарына як культурны дзеяч і гуманіст на беларускай ніве / пер. з чэш. мовы Т. Кароткай. – Мінск : Навука і тэхніка, 1991. – 185, [2] с. ; Кніжная культура Беларусі : Да 500-годдзя з дня нараджэння Ф. Скарыны : зб. навук. прац / Акад. навук БССР, Цэнтр. навук. б-ка імя Якуба Коласа ; рэдкал.: Г. Я. Галенчанка [і інш.]. – Мінск, 1991. – 220, [3] с. ; *Конан У. М. Боская і людская мудрасць: (Францішак Скарына: жыццё, творчасць, светапогляд). – Мінск : Рэдакцыя газеты «Голас Радзімы», 1990. – 64 с. ; Мова выданняў Францыска Скарыны / А. М. Булыка, А. І. Жураўскі, У. М. Свяжынскі ; АН БССР, Ін-т мовазнаўства імя Я. Коласа. – Мінск : Навука і тэхніка, 1990. – 252, [1] с. ; Скарына і яго эпоха / В. А. Чамярыцкі [і інш.] ; Акад. навук БССР, Ін-т літ. імя Я. Купалы. – Мінск : Навука і тэхніка, 1990. – 479, [2] с., [23] л. ; Скарынаўскія чытанні : тэзісы дакладаў і паведамленняў / рэдкал.: У. І. Анічэнка (гал. рэд.) [і інш.]. – Гомель, 1990. – 69 с. ; Францыск Скарына: жыццё і дзейнасць : паказ. літ. / Акад. навук БССР, Ін-т літ. імя Я. Купалы АН БССР, Цэнтр. навук. б-ка імя Я. Коласа АН БССР, Кніжная палата СССР ; склад.: Я. Л. Неміроўскі, Л. А. Осіпчык ; рэд. А. І. Мальдзіс. – Мінск : Навука і тэхніка, 1990. – 267, [2] с. ; Францыск Скарына і яго час : энцыкл. давед. / рэдкал.: І. П. Шамякін (гал. рэд.) [і інш.] ; Беларус. Сав. Энцыкл. – Мінск : Беларус. Сав. Энцыкл., 1988. – 607, [1] с. ; *Чамярыцкі В. А. Беларускі тытан эпохі адраджэння : Да 500-годдзя з часу нараджэння Францыска Скарыны / Праўленне тав-ва «Веды» Беларус. ССР. – Мінск, 1990. – 24 с. ; Five centuries of Scoringiana, XVI–XX = Пяць стагоддзяў Скарыніяны, XVI–XX / Compl. and ed.: Vitaut Tumash. – New York : Byelorussian Inst. of Arts and Sciences, 1989. – 283 p. і інш.***

³ *Біблія : факсімільнае ўзнаўленне Бібліі, выдадзенай Францыскам Скарынаю ў 1517–1519 гг. : у 3 т. / адк. рэд. С. В. Кузьмін. – Мінск : Беларус. Сав. Энцыкл. імя Петруся Броўкі, 1990–1991. – 3 т.*

У сувязі з выключнай значнасцю спадчыны беларускага першадрукара для айчыннай, агульнаславянскай і ў цэлым еўрапейскай культуры выглядае мэтазгоднай распрацоўка комплекснай праграмы мерапрыемстваў па падрыхтоўцы і святкаванні ў 2017 г. паўтысячагадовага юбілею беларускага кнігадрукавання. Праграма павінна ўключыць шэраг навуковых, мастацкіх, адукацыйных і асветніцкіх мерапрыемстваў і мець пашырэнне не толькі ў Беларусі, але і за яе межамі.

Найбольш значныя мерапрыемствы павінны быць рэалізаваны на міжнародным узроўні. Да іх трэба аднесці падрыхтоўку і ўключэнне святочных мерапрыемстваў у календар памятных дат ЮНЕСКА і магчымае аб'ядленне 2017 г. годам Францыска Скарыны. Работа ў гэтым напрамку адбываецца ўжо сёння.

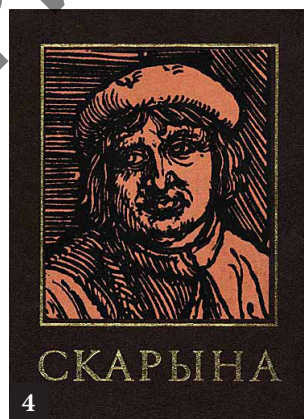
Міжнародны характар мае таксама праца па папулярызацыі спадчыны Ф. Скарыны шляхам яе вяртання на Радзіму першадрукара. Як вядома, толькі нязначная частка яго выданняў (калекцыя з 10 адзінак) сёння захоўваецца ў нашай краіне. У той час як вынікі навуковай і даследчай працы паказваюць, што ў свеце захавалася не менш чым 430 друкаваных асобнікаў і каля 40 рукапісных спісаў з кніг Ф. Скарыны.

У гэтым кантэксце вялікае значэнне мае справа пошуку і, пры магчымасці, вяртання кніжнай спадчыны пачынальнікаў беларускага кнігадрукавання ў дзяржаўныя бібліятэчныя зборы нашай краіны.

Праца ў гэтым напрамку вядзецца ўжо даволі даўно. Так, у межах гэтай дзейнасці Нацыянальнай бібліятэкай Беларусі быў набыты шэраг рэдкіх і каштоўных кніг. Сярод іх: выданні знакамітай працы Казіміра Семяновіча «Вялікае мастацтва артылерыі» (1650, 1651, 1676, 1729), старажытны беларускі «Псалтыр» (Вільня, 1782), «Жыцця святых» Дзмітрыя Растоўскага з самай старажытнай графічнай выявай Магілёва (Магілёў, 1702), унікальная калекцыя старажытных беларускіх карт і інш. Найбольш

3. «Гісторыя беларускай (крыўскай) кнігі», выпушчаная В. Ластоўскім да 400-годдзя беларускага кнігадрукавання

4. Энцыклапедычны даведнік «Францыск Скарына і яго час», падрыхтаваны да 500-годдзя з часу нараджэння беларускага першадрукара

дарагія выданні набыты пры фінансавай падтрымцы беларускіх і замежных устаноў і арганізацый (дзяржаўных – як фонд Прэзідэнта па падтрымцы культуры і мастацтва, так і прыватных – напрыклад, БПС-Сбербанк). Многія іншыя беларускія ўстановы таксама дасягнулі значных поспехаў у справе вяртання кніжных помнікаў на радзіму. Сярод найбольш актыўных – Брэсцкая абласная бібліятэка імя М. Горкага, Музей гісторыі Магілёва, Нацыянальны гісторыка-культурны музей-запаведнік «Нясвіж», Нацыянальны гістарычны музей Рэспублікі Беларусь, Музей «Замкавы комплекс “Мір”».

Актыўнасць апошніх гадоў дазваляе выказаць надзею нават на магчымасць вяртання выданняў Францыска Скарыны. Нягледзячы на ўнікальнасць гэтых выданняў і выключную рэдкасць з’яўлення іх у продажы, магчымасць іх набыцця ў прыватных уладальнікаў існуе і сёння актыўна адпрацоўваецца. Прынамсі, магчымыя для куплі выданні сёння вядомы беларускім спецыялістам. Паказальным тут можа быць прыклад дзейнасці нашых папярэднікаў: у 1925 г. у час святкавання 400-годдзя беларускага кнігадрукавання маладая БССР здолела знайсці магчымасць для набыцця дзесяці выданняў Францыска Скарыны, якія дагэтуль зберагаюцца ў фондах Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі.

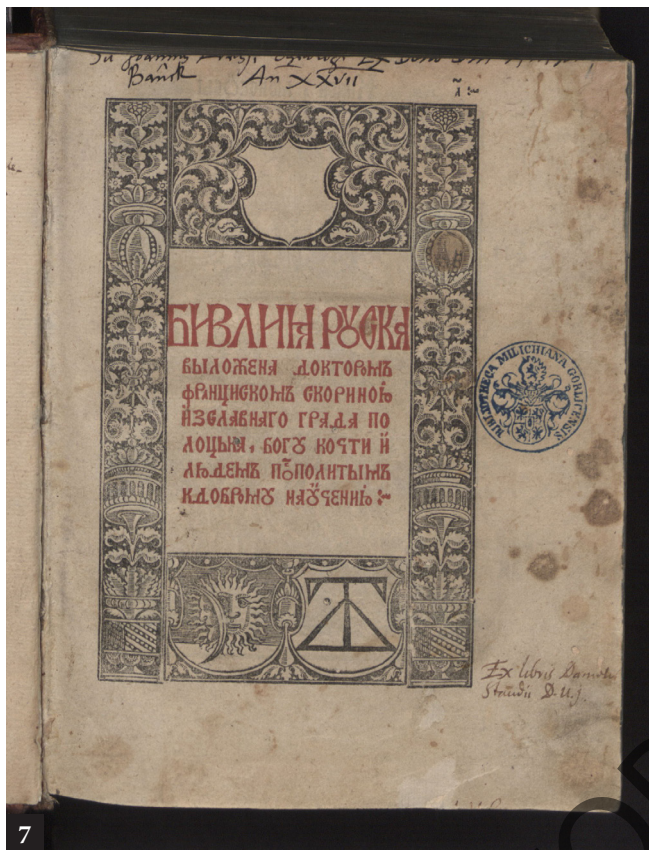
У той жа час рэальнае вяртанне першадрукаў Ф. Скарыны і яго паслядоўнікаў магчыма ў вельмі абмежаваным маштабе. У такой сітуацыі неабходна ажыццяўленне альтэрнатыўных мерапрыемстваў па вяртанні кніжнай спадчыны ў навуковы і грамадскі ўжытак беларусаў і іх еўрапейскіх суседзяў. Адным з такіх шляхоў уяўляецца часовае вяртанне арыгінальных выданняў у Беларусь у час кніжных выстаў і іншых мерапрыемстваў. Такую практыку ўпершыню распачала Нацыянальная бібліятэка Беларусі ў 2012 г. выставай адзінаццаці пражскіх выданняў Бібліі Ф. Скарыны са збораў бібліятэкі Верхнялужыцкага навуковага таварыства (Гёрліц, Германія). Падобныя выставы з замежных збораў запланаваны на бліжэйшыя гады.

5. Адкрыццё ў Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі выставы выданняў Ф. Скарыны са збораў бібліятэкі Верхнялужыцкага навуковага таварыства (Гёрліц, Германія), 2012 г.

6. Падпісанне ў друк першага тома поўнага факсімільнага ўзнаўлення кніжнай спадчыны Ф. Скарыны, 2013 г.

7. Тытульны аркуш Бібліі Ф. Скарыны
8. Расфарбаваная гравюра з Кнігі Ісуса, сына Навы, выдання Ф. Скарыны
9. Будаўніцтва Іерусалімскага храма – гравюра з выдання Ф. Скарыны

Яшчэ адным альтэрнатыўным кірункам вяртання спадчыны пачынальнагаў беларускага кнігадрукавання з'яўляецца віртуальная яе рэканструкцыя і забяспечэнне доступу да яе шырокай аўдыторыі праз выкарыстанне сучасных інфармацыйных тэхналогій. Работа ў гэтым напрамку была распачата ўжо даволі даўно і прывяла да значных дасягненняў. Сёння праводзяцца работы па выяўленні, вывучэнні, правядзенні навуковай экспертызы і стварэнні навуковага апісання выданняў з замежных збораў, іх алічбоўка, ствараецца матэрыяльна-тэхнічная база. Калі казаць пра спадчыну беларускага першадрукара, то дзякуючы ўзаемадзеянню Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі з замежнымі партнёрамі ўжо атрыманы лічбавыя копіі некалькіх дзясяткаў яго выданняў. Падобную працу неабходна інтэнсіўна праводзіць і ў дачыненні іншых беларускіх рэдкіх і старадрукаваных выданняў, якія, на жаль, адсутнічаюць у дзяржаўных зборах нашай краіны.

У якасці альтэрнатыўнага шляху вяртання кніжнай спадчыны можа быць разгледжана факсімільнае ўзнаўленне найбольш каштоўных помні-

10. Партрэт Ф. Скарыны з выдадзенай ім Чацвёртай кнігі Царстваў

каў. Што і казаць, калі нават спадчына Францыска Скарыны дагэтуль не перавыдадзена ў поўным аб'ёме. Такое ўзнаўленне павінна быць выканана на найвышэйшым паліграфічным узроўні ў адпаведнасці з актуальнымі магчымасцямі нацыянальнага і сусветнага кнігавыдання.

За апошнія гады ў Беларусі рэалізаваны шэраг падобных выдавецкіх праектаў. Пабачылі свет у выглядзе факсімільнага ўзнаўлення Слуцкае Евангелле XVI ст. (2009), віленскі «Буквар» 1767 г. (2012), Полацкае Евангелле канца XII – пачатку XIII ст. (2012), Баркалабаўскі летапіс XVII ст. (2013), «Посах кіравання» Сімяона Полацкага 1667 г. (2013), Тураўскае Евангелле XI ст. (2014) і інш. Многія з названых праектаў набылі агульнанацыянальны маштаб. У межах шматлікіх мерапрыемстваў ва ўсіх рэгіёнах Беларусі выданні былі бясплатна перададзены ва ўстановы культуры, навукі і адукацыі не толькі нашай краіны, але і замежжа.

Праект па факсімільным ўзнаўленні кніжнай спадчыны Францыска Скарыны быў нядаўна ініцыяваны Нацыянальнай бібліятэкай Беларусі і Банкам БелВЭБ. Сёння ён знаходзіцца ў стадыі рэалізацыі і многія бібліятэкі, музеі, навуковыя і навучальныя ўстановы Беларусі і замежных краін ужо атрымалі першыя тамы поўнага факсімільнага выдання кніжнай спадчыны першадрукара⁴.

Комплексная праграма мерапрыемстваў павінна таксама ўключаць шматлікія выставачныя, асветніцкія, навуковыя, віртуальныя, выдавецкія і іншыя мерапрыемствы, а таксама конкурсы, спаборніцтвы, гульні і віктарыны. Адпаведныя прапановы распрацаваны Нацыянальнай бібліятэкай Беларусі і праходзяць абмеркаванне ў прафесійных колах беларускіх бібліятэкараў. Яны прадугледжваюць правядзенне юбілейных мерапрыемстваў на працягу бліжэйшых дзесяці гадоў – ад 2015 г., калі мы

⁴ Кніжная спадчына Францыска Скарыны = Книжное наследие Франциска Скорины = Book heritage of Francysk Skaryna: [да 500-годдзя беларускага кнігадрукавання] / Нац. б-ка Беларусі; адк. рэд. А. А. Суша. – Мінск: НББ, 2013–.

святкуем 525-годдзе Ф.Скарыны, да 2025 г., калі будзе адзначана 500-годдзе завяршэння яго друкарскай дзейнасці. Аднак асноўная дата, на якую зроблены акцэнт праграмай мерапрыемстваў, безумоўна, 2017 г.

Прапановы маюць характар рэкамендацыі, патрабуюць удзелу бібліятэчнай супольнасці ў дапрацоўцы і дапаўненні прапановамі іншых бібліятэк і жаданнем прыняць удзел у іх рэалізацыі. Бясспрэчна, што ажыццяўленне названых мерапрыемстваў магчыма толькі пры цесным узаемадзейні супрацоўнікаў бібліятэк, музеяў, архіваў, навуковых і навучальных устаноў, а таксама іх замежных партнёраў. Зразумелым з'яўляецца і тое, што праграма мерапрыемстваў можа быць рэалізавана толькі пры паўнацэннай падтрымцы ініцыятыў з боку органаў дзяржаўнага кіравання. На такую падтрымку, безумоўна, можна спадзявацца, паколькі запланаваны комплекс мерапрыемстваў дазволіць прадставіць Рэспубліку Беларусь як краіну з багатай культурнай спадчынай, даўнімі традыцыямі кніжнай культуры, цесна знітаванай з культурамі славянскіх і іншых еўрапейскіх краін. А ўстановы культуры, навукі і адукацыі ў гэтым кантэксце здолеюць пераканаўча даявіць сваю выключную ролю ў развіцці сучаснага беларускага грамадства.

1. Васючэнка, П. Сучасная беларуская драматургія : дапам. для настаўнікаў / П. Васючэнка. – Мінск : Мастац. літ., 2000. – 158, [1] с.

2. Гісторыя ўніверсітэта // Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў. – Рэжым доступу: <http://www.buk.by/about/history/>. – Дата доступу: 06.08.2015.

3. Звон – не малітва : п'есы / уклад. І. Дабрыян. – Мінск : Мастац. літ., 2008. – 363, [2] с. – (Бібліятэка школьніка).

4. Ластоўскі, В. Гісторыя беларускай (крыўскай) кнігі = Qudu knygos istorija: Спроба паясніць кнігапісу ад канца X да пач. XIX ст. / апрац. В. Ластоўскі. – Коўна : Адціснута ў друку. Ф.Сакалоўскага і Лана, 1926. – VIII, 776 с.

5. Ластоўскі, В. Гісторыя беларускай (крыўскай) кнігі / В. Ластоўскі ; прадм. А. Сусы. – Мінск : Мастац. літ., 2012. – 29, VIII, 776, [1] с.

6. Петрашкевіч, А. Напісанне застаецца: Францыск Скарына : гістарычная драма ў 2 дзеях / А. Петрашкевіч. – Мінск : Мастац. літ., 1982. – 118 с.

7. Піотуховіч, М. Францішак Скарына і яго літаратурная дзейнасць / М. Піотуховіч // Чатырохсотлецце беларускага друку = Quadringentennium typorum alboruthenicorum: 1525–1925 : зб. / Ін-т беларус. культуры. – У Менску, 1926. – С. 170.

8. Чатырохсотлецце беларускага друку = Quadringentennium typorum alboruthenicorum: 1525–1925 : зб. / Ін-т беларус. культуры ; адк. рэд. А. Смоліч. – У Менску : коштам Ін-ту беларус. культуры, 1926. – [8], 353, [7] с.

A. Susha

The 500th anniversary of the Belarusian book printing as a factor of national culture development

The article is devoted to the important events in the history of the Belarusian culture: the 40th anniversary of the Belarusian State University of Culture and Arts, the 85th anniversary of the birthday of A. Petrushkevich, the 525th anniversary of the birth of F. Skaryna and the 500th anniversary of the Belarusian book printing. The history of the celebration of the anniversaries of the Belarusian book printing is considered, the search and the return of the Belarusian book culture founders' heritage to the state library collections of Belarus are analyzed.

Дата паступлення артыкула ў рэдакцыю: 12.08.2015.